

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

ARTETERAPIA PRI ONKOLOGICKOM OCHORENÍ

Bakalárska práca

Študijný program: Liečebná pedagogika

Študijný odbor: Logopédia a liečebná pedagogika

Školiace pracovisko: PdF UK, KLP – Katedra liečebnej pedagogiky

Školiteľ: Mgr. Zuzanu Ťulák Krčmárikovú, PhD.

Konzultant: Mgr. Zuzanu Ťulák Krčmárikovú, PhD.

Bratislava 2022
Magdaléna Seidmannová

(4%) participanti uviedli, že nie sú spokojní s umením. Obaja verili, že nemajú talent ani zručnosti, a preto sa im nepáčilo, čo vyrobili.

3.2.2 Účinky arteterapie Self-Book na ťažkosti súvisiace s onkologickým ochorením u pacientok počas aktívnej liečby: Randomizovaná kontrolovaná štúdia

Autormi tejto štúdie sú D. Radl, M. Vita, N. Gerber, E. J. Gracely a J. Bradt. Štúdia bola publikovaná v Apríli roku 2018. Táto štúdia bola založená na pilotnej štúdii, ktorá skúmala vplyv arteterapeutickej intervencie s názvom *Arteterapia Self-Book* na kvalitu života 22 novodiagnostikovaných pacientok s rakovinou prsníka. Self-Book je arteterapeutický proces, ktorý integruje koncept silných stránok a cností z pozitívnej psychológie do 10-stranovej vizuálnej knihy, vytvorenej počas šiestich individuálnych sedení. Tvorba knihy (Bookmaíňking) arteterapii, poskytuje pacientke príležitosť na sebvýjadrenie pomocou koláže z časopisov na sprostredkovanie jej života s onkologickým ochorením tu a teraz. V tomto výskume sa jednalo o šesťdesiat žien s onkologickým ochorením, ktoré boli zaradené buď do programu arteterapie so šiestimi sedeniami Self-Book, alebo do štandardnej starostlivosti.

Arteterapia Self-Book vychádza z teórie, že ľudská myseľ má tendenciu zažívať rušivé a vyhýbavé symptómy stresovej reakcie, keď čelí nepriaznivým udalostiam, a že kreatívny proces môže pomôcť pacientom preformulovať ich vnímanie ochorenia, ktoré im pomáha pochopiť nepriazeň bezpečným spôsobom. Na rozdiel od iných psychoterapií sa arteterapia Self-Book zameriava aj na sebvýjadrenie myšlienok a emócií do hmatateľnej podoby, čím vyvoláva pocity sebauvedomenia. Tento posttraumatický proces rastu je dôležitý pre pacientov, ktorí sú príliš chorí na to, aby pokračovali vo svojich bežných povinnostiach, ako je práca a iné aktivity každodenného života, čo môže mať za následok, že pacienti vnímajú život ako depresívny a úzkostný. Zdravšie vnímanie seba samého presahuje trvalé sebvýjadrenie a vytváranie zmyslu v rámci trojstranného vzťahu medzi umením, pacientom a terapeutom.

3.2.2.1 Metódy

Participanci boli zozbieraní a odsúhlasení počas 10-mesačného náborového obdobia. Kritériami boli, že sa muselo jednať o ženy v aktívnej onkologickej liečbe, museli mať skóre ≥ 60 podľa Karnofského výkonnostného testu, skóre emočnej tiesne ≥ 4 na DT (Distress Thermometer) a ovládať angličtinu. Kritériá vylúčenia boli významné zhoršenie zraku, výrazné kognitívne poškodenie a závažná porucha duševného zdravia, čo určil licencovaný psychoterapeut.

3.2.2.2 *Intervencia*

Proces arteterapie Self-Book zahŕňa vytvorenie sebareflexívnej vizuálnej knihy v štýle denníka v podpornom vzťahovom kontexte s arteterapeutom. Účastník používa koláž z časopisu na vizuálne zdokumentovanie a vyjadrenie svojich skúseností. Jednotlivé časti alebo strany knihy týkajúce sa konkrétnej témy sa pridávajú počas každého zo šiestich 50-minútových arteterapeutických sedení. Nakoniec, počas šiesteho stretnutia bola participanta inštruovaná, aby zostavila a ozdobila vonkajší obal svojej knihy.

3.2.2.3 *Kontrolná skupina*

Pre túto štúdiu bola štandardná starostlivosť definovaná ako liečba, ktorú dostali všetci onkologickí pacienti počas radiačnej a chemoterapeutickej liečby v zúčastnenej nemocnici. Pri prijatí dostali všetci onkologickí pacienti uvítací balíček s plnofarebnou brožúrou vysvetľujúcou podporné služby, ktoré zahŕňali arteterapiu, muzikoterapiu, podujatie Look Good, Feel Better, masážnu terapiu a akupunktúru. Po začatí liečby sa lekári a sestry bežne pýtali pacientov na ich emocionálne utrpenie a celkovú pohodu a v prípade potreby posielali pacientov na služby psychosociálnej podpory. Účastníci v oboch skupinách mali možnosť dostať ktorúkoľvek alebo všetky ďalšie doplnkové terapie. Jediný rozdiel medzi účastníkmi štandardnej starostlivosti a účastníkmi Self-Book bol v tom, že účastníci, ktorí dostávali štandardnú starostlivosť, si nevytvorili Self-Book.

3.2.2.4 *Výsledky*

Medzi participantami na arteterapií Self-Book a kontrolnými participantami neboli žiadne štatisticky významné rozdiely, pokiaľ ide o primárny výsledok, emocionálny stres a psychickú pohodu. Existovali pozitívne trendy, ale žiadny významný vplyv na emocionálnu tieseň v závislosti od času.

Čo sa týka duchovnej pohody, skupina s arteterapiou Self-Book mala štatisticky významne väčšie zlepšenie v porovnaní s kontrolnou skupinou. Okrem toho 30 % účastníkov arteterapie Self-Book hlásilo postintervenčné skóre emočnej tiesne, ktoré bolo pri DT nižšie ako 4 v porovnaní s kontrolnou skupinou, kde iba 5 % participantov, čo naznačuje, že arteterapia Self-Book môže ponúkať určitý emocionálny prínos.